

Novadu mācība 2021

Novadu mācība
vispārējās vidējās izglītības
sociālās un pilsoniskās jomas specializētais kurss

Vēstures skolotājs Roberts Ķipurs

Kāpēc kultūras pieminekļi?
Novada vērtības. Valstiskās vērtības.

Ģimenes drošība (rūpēties par tiem, kurus mīli) arī piemiņa un cieņa

Brīvība (izvēles brīvība, neatkarība) arī vēsturiskās vērtības apziņa

Līdztiesība (brālība, vienlīdzīgas iespējas visiem) kultūra, reliģija

Pašcieņa – kultūrvēsturisko vērtību apziņa

Laime – arī pilnvērtīga un sakopta vide

Gudrība (nobrieduša izpratne par dzīvi)

Valsts drošība (aizsardzība) arī laikmeta izpratne vērtībās

Panākumu apziņa (ilglaicīgs ieguldījums)

Pasaules skaistums (dabas skaistums un māksla)

Sabiedrības atzīšana (tolerance, iecietība)

Aizraujoša dzīve (sekmēt aktīvu dzīvi)

Latvijas pieminekļi – avoti mācību procesā

- Nekustamie kultūras pieminekļi
- Kustamie kultūras pieminekļi
- Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde <https://www.nkmp.gov.lv/lv>
- Saraksts <https://is.mantojums.lv/>
- Eiropas kultūras mantojuma dienas
- [Par kultūras pieminekļu aizsardzību \(likumi.lv\)](https://likumi.lv/doc.php?id=72551)
<https://likumi.lv/doc.php?id=72551>
- Normatīvie akti <https://www.nkmp.gov.lv/lv/normativie-akti>

Pieminekļi manā novadā, pilsētā, valstī...

<https://www.nkmp.gov.lv/lv/berniem-un-jauniesiem>

- Mēs vēstījumu nākamajām paaudzēm par savu laiku nododam ar kultūras mantojuma starpniecību.
- Jo agrāk cilvēks savā dzīvē sastopas ar kultūras mantojumu, saņem tā īpašās vērtības starojumu, jo bagātāks un sagatavotāks nākotnes izaicinājumiem viņš kļūst.
- Tieši bērni un jaunieši spēj ātrāk uztvert un atzīt kultūras mantojuma vērtību, jo pieņemtu stereotipu trūkums atver domāšanā brīvību, asāku un racionālāku uztveri.
- Kultūras mantojums palīdz vieglāk izprast arī citus mācību priekšmetus, piemēram, vēsturi, ģeogrāfiju, matemātiku.
- Tāpēc kultūras mantojuma vērtības izpratne jāstiprina pēc iespējas agrāk - visos pamatzglītības posmos.
- Ikvienam skolēnam ir tiesības uz kultūras mantojumu un zināšanām par to neatkarīgi no ģimenes, finansiāliem, sociāliem un etniskiem apstākļiem, neatkarīgi no skolas, ko viņš apmeklē.

Pieredze vēstures stundās un ārpus skolas telpām

- Mācību programmas un mācību grāmatas un citi materiāli līdz šim
- Nozīmīgi pieminekļi, kuri atspoguļo vēstures notikumu, personas un ne tikai
- Tūrisms, skolēnu mācību ekskursiju veidošana un profesijas izvēle
- Skolēnu iesaiste pieminekļu apsekošanā, fotofiksācijā, mācību procesā
- Ekspedīcijas kopā ar Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultāti (RMMT piemērs)
- Mājas lapas www.latvijapieminekli.lv izveide, kā piemērs

Pieredze: <https://latvijaspeminekli.lv/>

Sākums

SĀKUMS

Brīvības cīņas (1918 - 1920)

Pirmais pasaules karš (1914 - 1918)

Nacionālie partizāni

Atjaunotie Dievnamu

1941. - 1949. gada deportācijas

Latvija - ērģeļu zeme

SEKO MUMS FACEBOOK

Katra novada dzīves stāsti –un
pieminekļi, piemiņas plāksnes, piemiņas
akmeņi, piemiņas vietas, kauju vietas...

Pirmā pasaules kara

Brīvības cīņu / Atbrīvošanas kara

Deportāciju piemiņas vietas,
pieminekļi

Nacionālo partizānu piemiņas
vietas, kauju vietas

RMMT atjaunoto baznīcu karte

Latvija ērģeļu zeme –
sagatavošanā (unikālās vērtības)

Latvijas dižgari

Padomju ideoloģiskie pieminekļi

Brīvības cīņas 1918 – 1920
pieminekļi – vēstures avoti
laikmetu spogulis

Kāpēc veido pieminekļus?

Kad veidoja?

Kas ziedoja?

Tēlnieki – tēlnieku liktenis dažādos okupācijas
periodos

Kāda ir attieksme pret pieminekli padomju,
vācu, padomju okupācijas apstākļos?

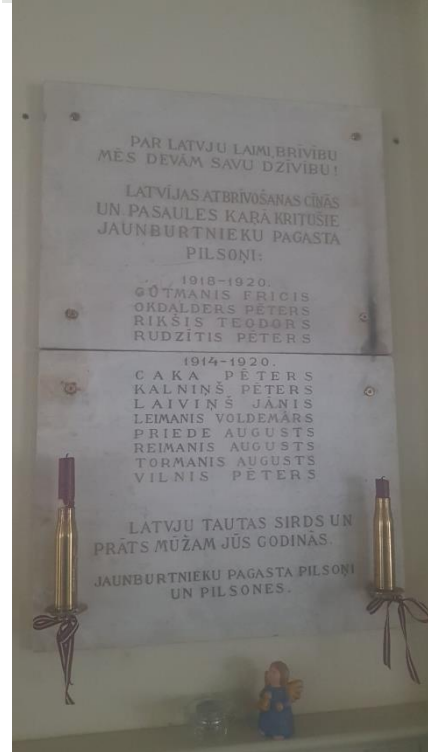
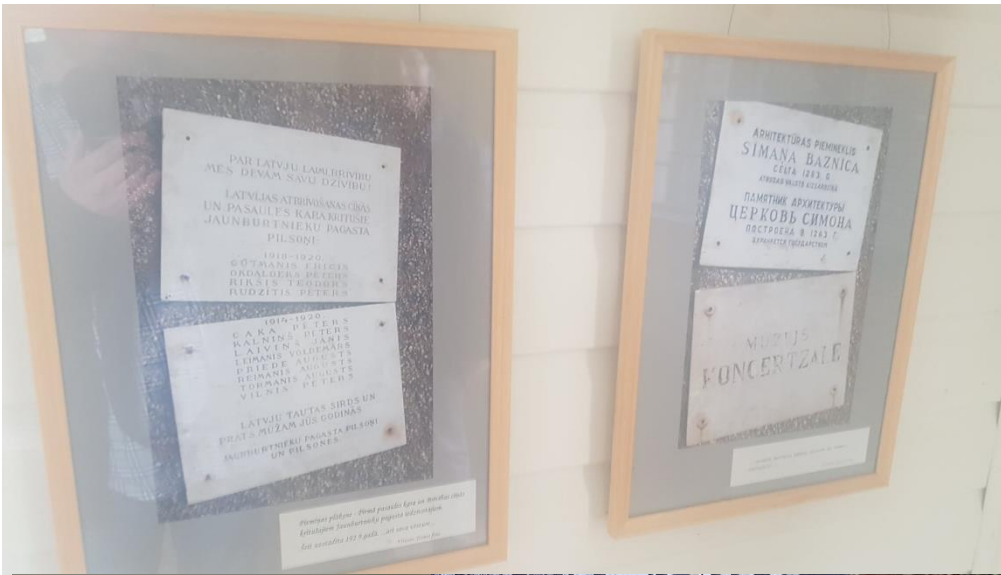
Kāpēc nojauc?

Kad atjauno?

Kāda ir pieminekļa nozīme šodien?

Pieminekļa nozīme, simbolisms novadā,
Latvijā kopumā.

Uzdevumi:

- Darba lapas
- Foto reportāža
- Prezentācija un fotomateriāls
- Ģimenes atmiņas un intervija
- Novada pieminēklis un raksts par konkrēta objekta atspoguļojumu vēstures periodos (padomju, šodien, citi varianti)
- Video materiāls
- Novada maršruta izstrāde
- Sava pētījuma izstrāde
- Citi varianti

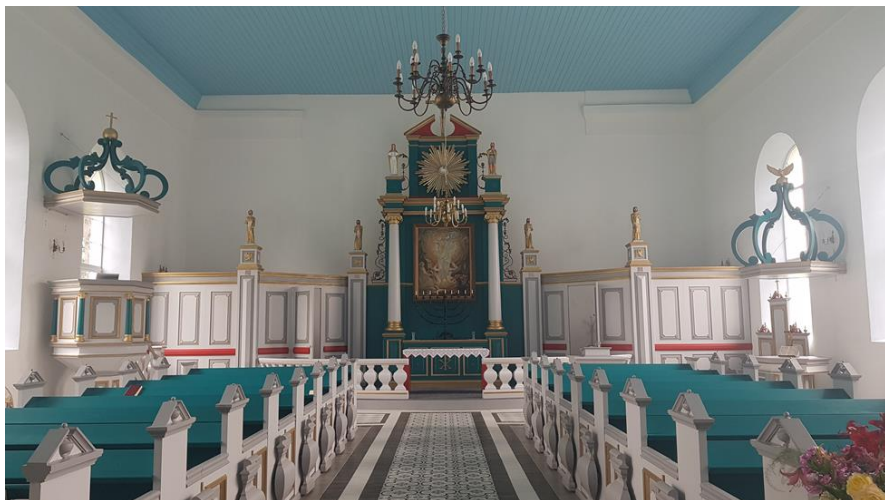
leguvumi:

- Vēstures periodu atšķirību izpratne izmantojot konkrētu pieminekli
- Laikmetu tradīciju analīze
- Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana
- Novada, pilsētas, valsts kultūrvēsturisko vērtību nozīmes analīze
- Pieredze ar sava darba izstrādi – eseja, virtuālā izstāde, citi varianti
- Valstiskās apziņas, piederības stiprināšana
- Iespējams – cits skatiens uz valsts svētkiem, to nozīmi.
- Starppriekšmetu saikne

Sadarbība ar kolēģiem

<http://www.rmmt.lv/>

- Datorgrafika, Mājaslapas dizaina projektēšana, Programmēšanas pamati
- Humanitārie priekšmeti – latviešu valoda, literatūra u.c.
- Kultūras vēsture
- Un plašas iespējas profesionālajā izglītībā

Skolas vērtības – RMMT piemērs – atjaunotie dievnamu interjeri <https://latvijaspeminekli.lv/rmmt-atjaunotie-dievnamu-interjeri/>

Daugavpils, Līvāni, Preiļi utt. (foto RMMT jaunieši folkloras ekspedīcijā)

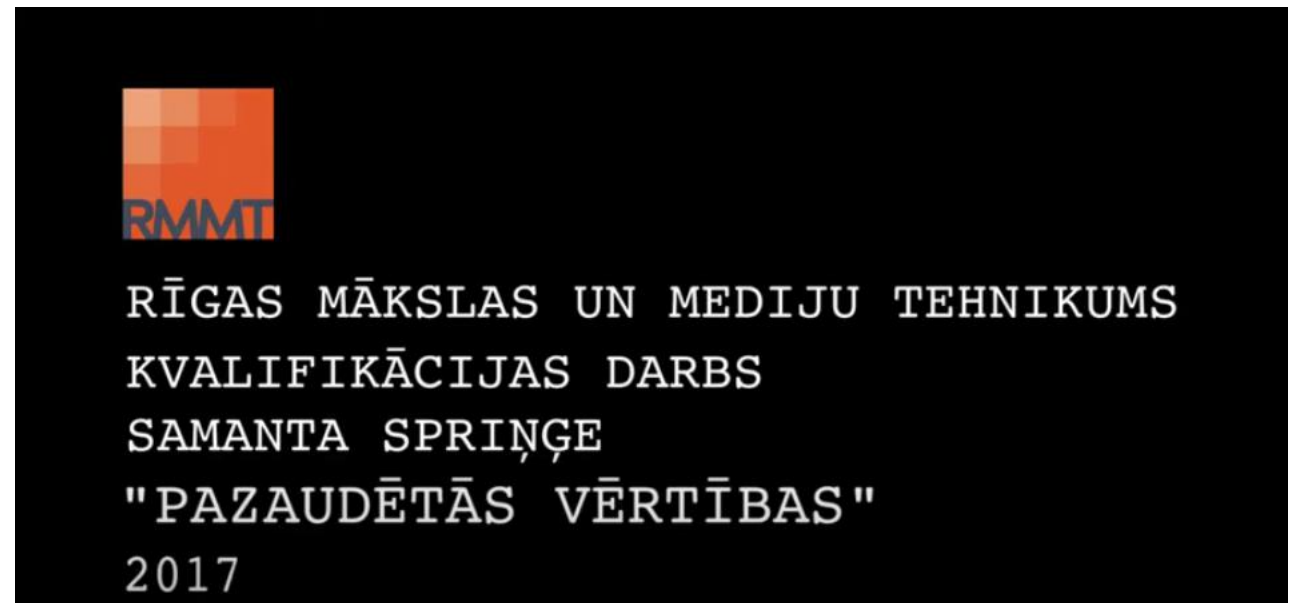

Springe Samanta, Pazaudētās Vērtības

Rīgas Mākslas un mediju tehnikums Samanta Springe Video operatora kvalifikācijas darbs "Pazaudētās Vērtības" 2017. gads

SHOW LESS

- <https://www.youtube.com/watch?v=mulBYSq1uNs>

Paldies par uzmanību!

- *Prezentāciju sagatavoja vēstures skolotājs Roberts Ķipurs*
- *Rīgas Valsts 1. ģimnāzija, Rīgas Mākslas un mediju tehnikums, Rīgas 14. vidusskola*

- *Mājas lapas www.latvijaspieminekli.lv veidotājs*
- *robertskipurs@inbox.lv 26525176*